

РОЗДІЛ І. ПРОБЛЕМИ ПОРІВНЯЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

УДК 372.881.1(495+564.3)«195/201»(045)

Ю. М. Короткова

Маріупольський державний університет

МЕТОДИ НАВЧАННЯ МОВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ГРЕЦІЇ ТА РЕСПУБЛІКИ КІПР У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ ХХ СТОЛІТТЯ

Стаття присвячена аналізу методів навчання мов у вищих закладах освіти Греції та Республіки Кіпр у другій половині ХХ століття. З'ясовано, що до 80-х років ХХ століття застосовувалися такі традиційні методи навчання мов, як: лекція, метод пояснення та метод вправ. За останні десятиріччя широкого застосування набули: метод гри, техніка драми, метод проєктів, мозковий штурм, метод Portfolio, метод навчання на основі автентичного матеріалу (data-driven learning) та інші. Подано коротку характеристику та визначено особливості застосування названих методів у вищих навчальних закладах досліджуваних країн.

Ключові слова: навчання мов, лекція, гра, техніка драми, метод проєктів, мозковий штурм, метод Portfolio, data-driven learning.

Постановка проблеми. Підвищений інтерес до вивчення мов вимагає постійного пошуку шляхів удосконалення методів їх викладання. Як відомо, друга половина ХХ століття ознаменувалася значними досягненнями в методиці викладання мов, ученими-теоретиками та вчителями-практиками розроблялися та впроваджувались у навчальну практику різноманітні методи навчання мов, деякі з яких не втратили своєї популярності й до сьогодні.

Урізноманітненню та вдосконаленню сучасних методів навчання мов, безумовно, сприятиме критичне вивчення зарубіжного досвіду, його об'єктивна оцінка та творче застосування.

Аналіз актуальних досліджень. Серед учених-методистів, як вітчизняних, так і зарубіжних, важко знайти тих, хто б не займався дослідженням методів навчання мов. Це такі вчені, як Ч. Брумфіт, Н. Гальскова, Н. Гез, У. Літвуд, О. Миролубов, С. Ніколаєва, Ю. Пассов, Г. Уїдоусан, Л. Щерба, А. Щукін та ін. Сутність і особливості реалізації методів навчання мов у деяких європейських країнах ставали предметом досліджень таких науковців, як О. Кузнецова (Великобританія), І. Пасинкова (США), В. Гаманюк (Німеччина) та ін.

Проте щодо Греції та Республіки Кіпр, то теоретичні питання навчання мов у цих країнах до сих пір не привертали уваги вітчизняних дослідників.

Отже, **метою статті** є проаналізувати основні методи навчання мов у ВНЗ Греції та Республіки Кіпр у другій половині ХХ століття.

Виклад основного матеріалу. Аналіз науково-педагогічної літератури показав, що до 80-х рр. XX століття головними методами навчання як рідної, так і іноземних мов у вищих навчальних закладах були: лекція, метод пояснення та метод вправ.

Метод лекції застосовувався під час викладання теоретичних дисциплін, таких як: «Вступ до мовознавства», «Загальне мовознавство», «Сучасна англійська література» тощо. Лекція мала традиційний характер і являла собою усний виклад навчального матеріалу викладачем із занотовуванням головних положень.

Зазначимо, що грецькими та кіпрськими педагогами до 80–90-х рр. XX століття застосовувалися переважно лекції-монологи, а саме такі їх різновиди, як:

- лекція у формі монологу-оповіді (коли необхідно було познайомити з фактами, котрі невідомі студентам з їх особистого досвіду);
- лекція у формі монологу-опису (коли необхідно було описати певну особу, факт чи предмет, наприклад, певний пам'ятник культури);
- лекція-демонстрація (коли виклад матеріалу супроводжувався презентацією певного предмета чи явища);
- лекція-обговорення (коли монолог викладача переходив у дискусію, обговорення того чи іншого факту чи явища) [2, 105–108].

З 80-х рр. XX століття поруч з традиційною лекцією почали застосовуватися й лекції у формі діалогу. Так, грецькі науковці розрізняють такі види діалогу, як спрямовуючий і вільний. Спрямовуючий діалог характеризується тим, що викладач за допомогою заздалегідь продуманих запитань підводить студентів до отримання нових знань, вирішення певної проблеми. Натомість вільний діалог – це вид діалогу, коли запитання можуть ставитися спонтанно як від викладача до студентів, так і навпаки [2, 109–112].

Наприкінці XX століття активно почали застосовуватися лекції з мультимедійною презентацією та використанням інтерактивних методів навчання.

Як вже зазначалося, метод лекції використовувався переважно під час викладання теоретичного матеріалу, в процесі ж викладання практичного курсу з мови застосовувалися пояснення та метод вправ. Педагог спочатку пояснював те чи інше правило (наприклад, утворювання минулого часу дієслів активного стану), а потім відбувалося закріплення засвоєного матеріалу на практиці шляхом виконання різноманітних вправ. На заняттях з рідної мови перевага надавалася письмовим вправам, у той час, як на заняттях з іноземної мови поряд із письмовими виконувалися й усні вправи

(переказ прочитаного або прослуханого тексту, складання монологів і діалогів тощо). Застосовувались і самостійні роботи студентів, наприклад, підготовка реферату, укладання словника, написання твору тощо.

Після утвердження комунікативного підходу до навчання мови, урізноманітнилися і методи навчання. Так, в університетах Греції та Кіпру активно почав застосовуватись метод гри (рольової та ділової), який дозволяв моделювати реальні ситуації спілкування, в які ймовірно можуть потрапити студенти.

Грецький педагог Є. Папайяннопулу зазначає, що рольова гра – це метод, головною метою якого є спілкування. Детальніше, рольові ігри дають можливість студентам усвідомити, що мова є не лише засобом поширення інформації, а й побудови міжособистісних стосунків. Рольові ігри сприяють збагаченню мови студентів, створюють стимул для участі в спілкуванні, вдосконалюють уміння співпраці, допомагають сором'язливим студентам розкриватися й вільно виловлювати свої думки; розвивають фантазію та творчі здібності. Проте, на думку авторки, застосування рольових ігор вимагає ретельної підготовки з боку викладача [9]. Про значні можливості рольової гри вказує й грецький учений-педагог К. Гаравелас, який зауважує, що застосування цього методу сприяє соціалізації особистості [3, 156], а також допомагає усвідомити той факт, що мова не складається з певних стереотипних висловлювань, шаблонів, котрі засвоюються раз і назавжди, а є набагато складнішим феноменом, що постійно змінюється, відроджується, пристосовується до кожної конкретної ситуації [3, 165].

Аналіз відповідної літератури та власні спостереження засвідчують той факт, що в університетах Греції та Республіки Кіпр під час вивчення мови активно застосовуються й театральні методики та техніки. Так, поширеною є техніка драми (τεχνικές του δράματος), за допомогою якої студент співпрацює в групі, використовуючи при цьому всі виражальні засоби (голос, рухи тіла, міміку тощо) в різноманітних ситуаціях спілкування. Грецький педагог А. Хасапіс зазначає, що в такий спосіб студент долає певні труднощі, наприклад, страх помилки та недостатня довіра до інших членів групи й викладача, що допомагає проявлятися його творчості й ініціативі під час вербальної та невербальної комунікації. Таким чином, за допомогою техніки драми вдосконалюється комунікативна компетенція майбутнього фахівця та паралельно покращується його психічний стан (створюється відчуття спокою, невимушеності, посилюється самоповага, розвивається здатність до вирішення проблем, уникнення безвихідних ситуацій тощо). Студент розвивається як цілісна особистість, яка розуміє свою культурну ідентичність і готова до міжкультурного діалогу.

Зокрема педагоги використовують такі вправи:

- вправи на відпрацювання техніки мовлення: вправи на дихання на постановку голосу (зміни темпу, тембру голосу, копіювання різних звуків: кашель, позіхання, свист, рев тощо), фонетичні вправи (на вимову й інтонаційні);
- копіювання рухів, які щось означають;
- незапланований випадок: певний випадок у аудиторії, фраза, рух можуть стати приводом до дії. Наприклад, один із студентів загубив певну річ і викладач пропонує пофантазувати, як її можна знайти: написати оголошення до студентської газети, звернутися до бюро знахідок тощо;
- пантоміма: студент без слів презентує певну ситуацію, сценарій, характерне обличчя, а інші мають відгадати, що саме він зображує;
- драматизація (міфів, казок, пісень тощо);
- читання театральних творів;
- підготовка театральних вистав;
- написання власних театральних творів і їх постановка;
- рольові ігри, моделювання [11].

Дуже близький до техніки драми метод театральної гри (θεατρικό παιχνίδι), який також сприяє як розвитку комунікативної компетенції, так і духовному розвитку особистості учня/студента.

З кінця XX – початку XXI століття у вищих навчальних закладах Греції та Республіки Кіпр активно почав застосовуватися метод проектів, який презентується в греко-кіпрській науці трьома термінами: «метод проектів» («μέθοδος project»), «невеличка пошукова робота» («μικρή ερευνητική μελέτη»), «комплексна творча робота» («συνθετική δημιουργική εργασία») із наданням переваги першому.

Грецький учений-педагог М. Катсібарзіс дає таке визначення методу проектів: «...це метод групової співпраці, коли кожна команда учнів обирає для себе завдання, яке виконується протягом відведеного часу та в кінці презентується іншим групам і викладачу» [6, 13]. Кіпрський дослідник А. Міхаїліді-Євріпіді додає, що проектні роботи – це роботи, які висувають підвищені вимоги до учнів/студентів і мають на меті розвиток вищих розумових функцій, черпаючи теми для виконання не лише зі змісту навчальних дисциплін, а й із самого життя [8, 11]. З ним погоджується й інший кіпрський науковець Х. Какатсіу, який наполягає, що відмітною особливістю методу проектів є те, що він ставить учня перед певною проблемою та мотивує бажання обов'язково її вирішити. Звідси метод проектів характеризується як особистісно орієнтований, бо учні самі стають відповідальними за свої знання [5, 29–31].

Учені-педагоги Греції та Кіпру вбачають у методі проектів величезні можливості для емоційного й особистісного розвитку учнів/студентів, формування та вдосконалення їх комунікативної компетенції (С. Зарделі, М. Катсібарзіс), інтелектуальних здібностей (А. Міхаїлїду-Евріпїду), розвитку їх автономії (А. Дріва, Х. Какатсіу), міжкультурної освіти (П. Фотїу, Е. Суліотї), для налагодження зв'язку навчання з дійсністю (А. Дріва, Е. Контос), відходу від підручника як єдиного джерела знань (Е. Контос) тощо. Окрім цього, всі дослідники наполягають, що метод проектів сприяє розвитку вмінь співпраці та реалізації міжпредметних зв'язків.

Науковці формують принципи успішної реалізації методу проектів:

- створення в аудиторії необхідного клімату довіри та природності/невимушеності. Необхідно, щоб викладач і студент перебували у режимі співпраці з початку (вибір теми) й до кінця (оцінювання). Взаємоповага та культура учіння з обох сторін є необхідною умовою успіху;
- створення необхідних умов комунікації відповідно до реального соціального оточення;
- перехід від суб'єкт-об'єктного до суб'єкт-суб'єктного (особистісно орієнтованого) навчання;
- організація навчального процесу відповідно до рівня володіння мовою, мовних потреб, особливих характеристик, досвіду учнів / студентів [4, 103; 8, 11].

Грецький педагог Е. Контос додає, що для успішної реалізації методу проектів необхідним є також:

- відповідна підготовка викладача до організації та керівництва проектом;
- пошуково-практичний характер, досяжні цілі й завдання проектних робіт;
- відповідне оснащення;
- об'єктивна оцінка як поточної діяльності учнів/студентів, так і кінцевого результату [7].

Аналіз праць грецьких і кіпрських учених показав, що ними виділяється й характеризується різна кількість стадій виконання проектної роботи: від чотирьох (С. Зарделі, Х. Какатсіу) до семи (А. Міхаїлїду-Евріпїду) і навіть до одинадцяти (Дж. Папайяннопулу). Хоча, дійсно, всі стадії можна звести до чотирьох головних:

Перша стадія – стадія підготовки, визначення проблеми, планування проекту. На цій стадії студентам подається філософія проектної роботи, здійснюється її аналіз. Тут необхідно викликати інтерес студентів до вибору

теми, залучити їх до дискусії, обговорення, висунення пропозицій. Після вибору теми студенти поділяються на групи з урахуванням таких критеріїв, як: стать, соціальне походження, навчальні досягнення, міжособистісні стосунки тощо. Доречно в кожній групі обрати координатора. Далі необхідно визначити структуру, часові терміни й етапи виконання проектної роботи, пояснити критерії її оцінювання.

Друга стадія – виконання проекту. Під час виконання проекту проводяться консультаційні зустрічі з викладачем, підготовка, якщо заплановано, проміжних звітів тощо.

Третя стадія – подання проекту у вигляді презентації Power-Point, твору, виставки, розробленого сайту тощо. Презентує проект один або кілька представників групи, після чого слідує обговорення проекту між групами й викладачем, у разі необхідності вказуються недоліки, труднощі, з якими зустрілись учасники проекту, та знаходяться шляхи їх подолання.

Четверта стадія – оцінювання проектної роботи.

Дослідження засвідчило, що грецькі та кіпрські науковці виключну увагу приділяють питанню оцінювання проектної роботи.

Так, грецька педагог В. Тсаруха наполягає, що оцінюванню має підлягати:

- участь у плануванні й виконанні дослідження – 30%;
- зміст письмової роботи-звіту – 30%;
- мова та структура письмової роботи-звіту – 20%;
- прилюдна презентація проекту – 20%.

Окрім цього, В. Тсаруха наголошує, що оцінюватися має не тільки групова робота, а й індивідуальна. Внесок кожного учасника в розробку проекту авторка пропонує оцінювати згідно з:

- індивідуальним щоденником, де фіксуються дати завершення поточних робіт, додаткова інформація стосовно виконаних робіт, консультацій із викладачем, сокурсниками, іншими особами, критичні зауваження, пропозиції, роздуми щодо процесу дослідження;
- індивідуальним пакетом, який містить короткий звіт про хід роботи групи й оцінку власного внеску;
- реальною участю особи в розробці проекту [10].

А. Міхаїлїду-Евріпїду додає, що під час оцінювання проекту необхідно брати до уваги досягнення поставлених цілей, наголос робити не на оцінці кінцевого продукту, а на роботі студента протягом усього дослідження [8], а Х. Какатсіу наполягає на обов'язковому відведенні часу для здійснення критичного самоаналізу студентами якості своєї роботи [5].

Варто зауважити, що грецькі й кіпрські науковці, окрім переваг, виділяють і певні недоліки в застосуванні методу проектів, серед яких:

- необхідність у виділенні великої кількості навчального часу для здійснення проекту;
- недостатнє матеріально-технічне й фінансове забезпечення;
- відносна складність виконання деяких проектних робіт для слабких учнів/студентів;
- неспроможність методу для засвоєння певних, переважно теоретичних знань;
- невідповідність викладачів до успішного застосування проектної методики [7].

Досить популярним у Греції та Республіці Кіпр є метод мозкового штурму (καταιγισμός ιδεών, ιδεωθύελλα), коли викладач ставить певне запитання, проблему, а студенти протягом кількох хвилин мають сформулювати її рішення. Приймаються всі варіанти рішень, записуються на дошці, обговорюються та спільно обираються найефективніші [2, 131–132].

Останнім часом активно застосовується й метод Portfolio, за яким студенти створюють свій власний портфель, що містить їх різноманітні досягнення. Тут можуть зберігатися твори, есе, виконані тести, різноманітна інформація стосовно пройдених тем, завдання на майбутнє тощо [2, 133].

Досить часто пропагується використання методу навчання на основі автентичного матеріалу – data-driven learning. Ідеться про навчання за допомогою бази даних, коли передбачається опора на індуктивні процеси пізнання й мовну базу даних, що містить набір автентичних усних і писемних висловлювань. Комп'ютерні програми, за допомогою яких здійснюється навчання, дозволяють сортувати зразки мови таким чином, щоб учень міг легко отримати потрібну йому інформацію. Так, група COBUILD (Collins Birmingham University International Language Database) при Бірмінгемському університеті (Велика Британія) на чолі з Дж. Сінклером розробила комп'ютерну програму Look Up, яка дозволяє виділяти необхідну лексичну одиницю в її поєднанні з іншими словами (concordance). Як правило, це одне слово чи поєднання слів, представлені у вигляді «рядку сполучуваності» (concordance line): на екрані з'являється рядок з декількох лексичних одиниць, у центрі якого знаходиться необхідне слово. «Рядок сполучуваності» не є закінченим реченням, і програмою передбачена спеціальна операція, за допомогою якої на екран може бути викликаний більш широкий контекст [1]. У. Хатжидакі, доктор

мовознавства Бірмінгемського університету, в минулому професор Афінського університету, зазначає, що студенти, працюючи з автентичними прикладами, що містяться в спеціальних таблицях, за допомогою запитань спостерігають мовні феномени, які з'являються в мовленнєвих зразках, та систематизують теоретичні знання в процесі продуктивного обговорення й обміну думками. Цей метод можна застосовувати під час вивчення морфології, лексикології, практики усного мовлення. Так, наприклад, під час вивчення дієвідмінювання дієслів на -αμαι (Θυμάμαι (пам'ятати), λυτάμαι (шкодувати), κοιτάμαι (спати), φοβάμαι (боятись)) варто не просто подати таблицю дієвідмінювання, а запропонувати автентичні мовленнєві зразки з цими словами в різних контекстах і різних граматичних формах (1, 2, 3 особи однини й множини того часу, який вивчається). Студенти, спостерігаючи за цими зразками, самі зможуть скласти таблицю дієвідмінювання. Так само, за допомогою автентичних мовленнєвих зразків можна працювати з лексикою, наприклад, усвідомити різницю в словах «ζεστός» та «θερμός» (теплий/гарячий). Зрозуміло, що речення обираються відповідно до віку, інтересів, національної приналежності студентів і загального клімату в групі [12].

Також з кінця XX – початку XXI століття активно почали застосовуватися такі види навчання, як: програмоване навчання, практичне навчання, індивідуалізоване навчання (Dalton Plan), пряме й опосередковане навчання.

Щодо програмованого навчання (προγραμματισμένη διδασκαλία), то як зазначають греко-кіпрські вчені, воно являє собою розподіл навчального матеріалу за невеличкими темами, модулями, які студент має поступенево засвоїти та в кінці виконати запропоноване завдання. Для здійснення такого навчання необхідною є «програма», котра може існувати у вигляді спеціальної книги або комп'ютерної програми. Якщо програма існує у вигляді книги, то вона суттєво відрізняється від звичайного підручника. У ній навчальний матеріал структуровано в так звані рівні, кожний із яких має засвоїти студент для того, щоб перейти до наступного. Для перевірки рівня засвоєння матеріалу та рівня сформованості необхідних умінь у кінці кожної теми містяться запитання та вправи, які обов'язково мають бути виконані. Переваги цього виду навчання в тому, що студент може працювати у власному індивідуальному темпі, а роль викладача зводиться до керівництва та консультаційної допомоги [2, 123–125].

Практичне навчання (βιωματική διδασκαλία/learning by doing) спрямовано більшою мірою на розвиток духовного світу студента т меншою –

на озброєння його певними знаннями й розвиток пізнавальних здібностей. Практичне навчання сприяє соціалізації особистості; базуючись на групових дослідженнях, передбачає обмін думками між викладачем і студентами та між самими студентами. Методами практичного навчання є: моделювання, драматизація, рольові ігри, мозковий штурм, екскурсії тощо. Цей вид навчання вимагає від педагога, окрім високих інтелектуальних, ще й організаторських здібностей, адже завдання викладача не просто передати знання, а спонукати студентів замислитися над певною проблемою, знайти додаткову інформацію, співпрацювати в групі [2, 125–127].

У процесі застосування індивідуалізованого навчання (Dalton Plan) відбувається пристосування навчального процесу до особливих пізнавальних і духовних потреб кожного студента; посилюється відповідальність майбутнього фахівця за свої знання. При цьому виді навчання студенти мають підготувати певну роботу, на виконання якої відводиться від двох до шести тижнів, та презентувати її усно в аудиторії. Роботи можуть бути трьох рівнів складності залежно від індивідуальних здібностей студента. Також передбачаються й групові роботи, які часто проводяться не в аудиторії, а в певній лабораторії [2, 127–129].

У навчальному процесі ВНЗ Греції та Республіки Кіпр застосовується й так зване «пряме» та «опосередковане» навчання.

Пряме навчання (άμεση διδασκαλία) – це традиційне навчання, коли викладач презентує новий матеріал крок за кроком, а потім дає можливість студентам попрактикуватись у його застосуванні. Після цього також можуть пропонуватися для виконання групові й індивідуальні роботи [2, 129–130].

При опосередкованому навчанні роль вчителя – координуюча, а студент сам поступенево опановує нові знання та уміння. Етапами опосередкованого навчання називають: визначення проблеми; вивчення проблеми; розвиток кмітливості, проникливості; планування та прийняття рішення; завершення [2, 130-131].

Тобто опосередковане навчання за своєю суттю є проблемним навчанням.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, до 80-х років XX століття у вищих навчальних закладах Греції та Республіки Кіпр застосовувалися такі традиційні методи навчання мов, як: лекція, метод пояснення та метод вправ. Проте, з розвитком психолого-педагогічних і мовознавчих наук активного застосування набули такі методи: метод гри (рольової, ділової, театральної), техніка драми, метод

πρoυκτιiν, μoзкoυiй штурм, μεθοδ Portfolio, μεθοδ ναιυκiνiα на oυνωi αυτηντικiνoυ ματηρiαлу (data-driven learning) та iνшi.

Шoдо пeрспектив πoδaλшiх рoзвiдок у δaнoυ нaπρaмi, тo нeoбхiδiνiм є вивкiνiнiя шлaхiв πρaκτικiнoυ зaстoυсyвaннiя нaзвaνiх вищe мeтoδiв у ВНЗ Γρεκιi та Рeспυблiки Кiπр з мeтoυ тωρoкoυ зaстoυсyвaннiя зaρυбiжнoυ πoзитивнoυ δoсвiδυ в рoбoтi вiтчизνiяνiх вищiх ναιυкaльνiх зaκлaδiв.

ΛΙΤΕΡΑΤУΡΑ

1. Data-driven learning (DDL) [Eλeκтpoννiй рeсyρс]. – Рeжiм дoстyπy : <http://rudocs.exdat.com/docs/index-543903.html?page=4>.
2. Βaμβακάρη Μ. Μορφές διδακτικiς πρoсeγγiσις των γνωστικiν αντικειμiνiν σe δημiиa σxολeиa της δευτεροбiθμiας екπaиδeyσις στη Θεσσaλiа [Eλeκтpoννiй рeсyρс] / Μ. Βaμβακάρη, Aиκ. Aντωνoπoυλoυ. – Рeжiм дoстyπy : <http://estia.hua.gr:8080/dspace/bitstream/123456789/249/1/Ptychiaki29.pdf>.
3. Γκapaβέλας Κ. Η συμβoλiή των παικνiδiν ρiλων στην eπiκoινωνiακiή iκaνiтηтa των μαθηтiν μiας ξένης γλwσσας [Eλeκтpoννiй рeсyρс] / Κ. Γκapaβέλας. – Рeжiм дoстyπy : <http://www.pi-schools.gr/download/publications/epitheorisi/teyhos17/155-169.pdf>.
4. Ζepδéλi Σ., Σapaφiδoυ Т. Μεθoδoλoγiкiς πρoсeγγiσις και πρoтaσις πρiσλiψiς και παρaγωγiς λeξιλoγioυ σto γλwσσiкiό μaθημα με eφαρμoγiή тoυ κeιμeνoкeνтpиkи́/επiκoιнωνiαкoυ мoνтéλoυ και της μεθiδoυ project σe eπiлeyμéνα κeιμeνiкa éιδi. A' Μέpoс / Σ. Ζepдéлi, Т. Σapaφiδoυ // Πaиδaγωγiкiкiс Λiγoс. – 2010. – Тeύxoс 3. – Σ. 95–109.
5. Kакáтcioυ Χ. Η διαθεματιкiтηтa στην екпaиδeyσις και η μέтoδoс project / Χ. Kакáтcioυ // Δeλтiи Πaиδaγωγiкiкoυ Iνσтiтoтoυ Kύπpoy. – 2006. – Тeύxoс 8. – Σ. 29–32.
6. Kaтciμπάρδiς Μ. Νeoελλiνiкiή γλwσσa Β' Γυμνασίoυ 6ης eнiтηтa «Πapaкoλoυθi, eнeμepiνoμαι και ψυxαγωγiúμαι aπiδi διάфopεс πiγгéс»: διδακτιкiή πρoсeγγiσις και σxéδιo epγaσίaς/project [Eλeκтpoνнiй рeсyρс] / Μ. Kaтciμπάρδiς. – Рeжiм дoстyπy : www.pi-schools.gr/.../gymnasio/neoel-glossa-b...
7. Koνтiс Eυс. Μέтoдoс project: πpактiкiή eφαρμoγiή, aντιμεтwπiσις πpoβлiμaтiν [Eλeκтpoннiй рeсyρс] / Eυс. Koνтiс. – Рeжiм дoстyπy : http://dide.fth.sch.gr/grepr/wp-content/uploads/2013/02/st_kontos.pdf.
8. Mиxαηλiδoυ-Eυpиπiδoυ A. Epeυνηтiкiς Mελéтeс-Projects / A. Mиxαηλiδoυ-Eυpиπiδoυ // Δeλтiи Πaиδaγωγiкiкoυ Iνσтiтoтoυ Kύπpoy. – 2006. – Тeύxoс 8. – Σ. 11–12.
9. Πaπaγiανнoπoυλoυ Aиκ. Έξyπнoι тpиπoи екмáθησις των ξένων γλwσσiν [Eλeκтpoннiй рeсyρс] / Aиκ. Πaпaγiανнoπoυλoυ. – Рeжiм дoстyπy : <http://www.eleftheria.gr/index.asp?cat=19&aid=8213#.UeehiayE6ho>.
10. Tσapiúxa Β. Η μέтoдoс project ωс δeμiouργiкiό мoнтéлo Διδaсkaλiας [Eλeκтpoннiй рeсyρс] / Β. Tσapиúxa. – Рeжiм дoстyπy : <http://dide.fth.sch.gr/grepr/wp-content/uploads/2013/02/axiologisi-project.pdf>.
11. Xaсáπiς A. Texνiкiς тoυ δpάμaтoс και Διδακτιкiή των зoνтaνiν γλwσσiν. Η συμβoлiή тoυс στη διαмiрфωσις διαπoλιтiσμiкiς συνeίδησις [Eλeκтpoннiй рeсyρс] / A. Xaсáπiς. – Рeжiм дoстyπy : <http://www.frl.auth.gr/sites/congres/interventions/gr/xassapis.pdf>.
12. Xaтziδáкi Oυp. Ta σiмaтa κeιμéνων και тo Δиaδiктyo ωс πiγгéс γiα την πpoiтησις της Νeás Eλλiνiкiς ωс ξένης Γλwσσας / Oυp. Xaтziδáкi // Πoλιтiкiς γλwσσiкoυ πλoυpaλiσμoυ και ξeнiγλwσσi екпaиδeyσις στην Eypwпi. – Aθiна : Mεтaίxμio. – 2004. – Σ. 332–350.

РЕЗЮМЕ

Короткова Ю. М. Методы обучения языкам в высших заведениях образования Греции и Республики Кипр во второй половине XX века.

Статья посвящена анализу методов обучения языкам в высших заведениях образования Греции и Республики Кипр во второй половине XX века. Выяснено, что до 80-х годов XX века применялись такие традиционные методы обучения языкам, как: лекция, метод объяснения и метод упражнений. За последние десятилетия широкое применение получили: метод игры, техника драмы, метод проектов, мозговой штурм, метод Portfolio, метод обучения на основе аутентичного материала (data-driven learning) и другие. Представлено короткую характеристику и выделено особенности применения данных методов в высших учебных заведениях исследуемых стран.

Ключевые слова: обучение языкам, лекция, игра, техника драмы, метод проектов, мозговой штурм, метод Portfolio, data-driven learning.

SUMMARY

Korotkova Y. Methods of language teaching in higher educational institutions of Greece and the Republic of Cyprus in the second half of the XX century.

In the article the methods of language teaching in higher educational institutions of Greece and the Republic of Cyprus in the second half of the XXth century are analyzed. It should be noted that before the 80-s of the XXth century traditional methods of language teaching, such as a lecture, the method of explanation, the method of exercises were applied. The lecture method was used in teaching theoretical subjects such as «Introduction to Linguistics», «General Linguistics», «Modern English Literature» and others. The lecture was traditional in form and relied on the instructor to provide the oral presentation of the teaching material and the students to take notes of the essential points. Since the 80-s of the XXth century the lectures in the form of a dialogue, the lectures accompanied by multimedia presentations and interactive teaching techniques have been used alongside with traditional lectures. The method of explanation and the method of exercises have been mainly applied in teaching the practical course of a language.

The research has proved that the role-playing method, drama techniques, the method of projects, brainstorming, the portfolio method, data-driven learning and others have been widely adopted in the last decade.

The article gives coverage of the opinions of Greek and Cypriot scholars referring to the essential features, effect and ways of application of the new methods. Thus, the role-plays and other theatrical techniques facilitate efficient formation and improvement of students' communicative competence. The method of projects, brainstorming and the portfolio method afford immense opportunities to pursue students' emotional and personal development, form and enhance their communicative competence, intellectual ability, develop their autonomy, provide intercultural education, deviate from the textbook as the only source of knowledge, implement interdisciplinary links. The author discloses the views of the researchers of Greece and the Republic of Cyprus on the principles of organization and stages of the project work, methodology of evaluation the students' academic achievements.

The author emphasizes that the teaching and learning method based on authentic material – data-driven learning – has been widely used recently. Thus, the students working with authentic examples demonstrated in special tables by asking questions observe the language phenomena and systematize the theoretical knowledge in the course of productive discussion and opinion exchange. This method can be implemented to study morphology, lexicology, the practice of speech. For example, using authentic speech patterns the students can easily differentiate lexical units that have similar meaning, compose a table of declension or conjugation by themselves.

Key words: language learning, a lecture, a role-play, drama techniques, the project method, brainstorming, the portfolio method, data-driven learning.